

FORELDRENETTVERK MOT MOBBING

16. januar 2017

Høringsuttalelse fra styret og medlemmene av Foreldrenettverk mot mobbing til Barne- og likestillingsdepartementet vedr. forslag til ny lov om barnevernstjenester.

Foreldrenettverk mot mobbing er en nettverksgruppe som representerer foreldre til barn som blir mobbet. I dag skal barn beskyttes mot mobbing på skolene, altså under kommunal omsorg, og det skjer dessverre ikke med mange tusen barn i dag. Barn har en arbeidsmiljølov i dag (Opplæringslovens §9a), og den blir brutt av skolene, og svært mange barn får ikke den beskyttelsen og hjelpen som de trenger.

Vi har avdekket og registrert et økende antall familier som står i langvarige mobbesaker, som blir meldte til barnevernet. Vi ønsker at barna og familiene skal bli hørt, og melder derfor ifra om innsigelser og forslag til endringer i lov om barnevernstjenester.

Skolene og kommunene har et lovpålagt ansvar for å forebygge og stoppe mobbing. Vi ser på bekymringsmeldinger i mobbesaker som kommunal ansvarsfraskrivelse. Barna som blir mobbet blir stigmatiserte og marginaliserte, og bekymringsmeldinger blir å regne som tilleggskrenkelser. Barnevernet gjør ingenting med mobbing på skolene, så lenge de ikke ser det med egne øyne.

Derfor må det komme et klarere skille mellom bekymringsmeldinger som gjelder behov for veiledning og alvorlig omsorgssvikt. I mobbesaker blir det ofte meldt bekymring som gjelder behov for veiledning, og vi krever at barnevernet skal lovpålegges å rette veiledningen mot skolene, så lenge mobbing pågår. Hvis det skal meldes bekymring rettet mot hjemmeforhold, må dette gjøres frivillig, i samarbeid med foreldre som ønsker veiledning.

Dagens praksis med å sende bekymringsmeldinger vedr. familier som har barn som blir mobbet, er ikke i tråd med barnevernslovens §6.4. Vi kjenner til mange saker der foreldre ikke har vært involverte i slike meldinger.

Den nye barnevernsloven må være i tråd med FNs menneskerettighetserklæringer (særlig artikkel 12), barnekonvensjonen og den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Vi vil i denne sammenheng, påpeke at barn har rett til et privatliv, særlig i forhold til krenkende og usanne påstander. Mange familier som opplever langvarig mobbing blir utsatte for bekymringsmeldinger som inneholder krenkende og feilaktige påstander (bl.a. forsøk på å diagnostisere barn som blir mobbet med f.eks. «adferdsvansker» og samspillsvansker»), og vi mener at dette må forbys.

Vi har noen konkrete forslag, etter vår erfaring med mobbesaker som blir meldte til barnevernet:

- 1) Barnevernet må ikke brukes i saker hvor problemet til barnet ligger i læringsmiljøet, for eksempel krenkelses og mobbing, så lenge barnevernet ikke har mandat til å veilede skoler i forhold til læringsmiljøet.
- 2) Dersom skoler sender bekymringsmeldinger vedr. familier med barn som blir mobbet, må barnevernet undersøke og veilede skolen, og ikke i hjemmet. Barnevernet skal være en instans som skal støtte barna, og det skjer ikke i de sakene der barnevernet fungerer som en ekstra belastning. Når barn blir mobbet på skolen, er det kommunen/skoleeier som begår omsorgssvikt.
- 3) Klassemiljø og skolemiljø må være barnevernet sitt hovedfokus i saker som dreier seg om mobbing. Det viktigste for barnevernet er å opparbeide seg eller få ekstern kompetanse til å veilede i saker som dreier seg om læringsmiljøet. I dag har ikke barnevernet denne kompetansen. Bakenforliggende årsaker, f.eks. sosiale koder og evt. hjemmeforhold hos barn som mobber er nøkkelbegreper som barnevernet ikke arbeider nok med i dag. Barnevernets viktigste oppgave og mandat i saker som omhandler læringsmiljø må være å få skolene til å følge lovverket, særlig §9a.
- 4) Melding til barnevernet i mobbesaker (uten samtykke fra foreldre) må regnes som brudd på taushetsplikten og opplysningsretten. Eksisterende praksis legger opp til ulovlige bekymringsmeldinger, uten at foreldre har en reell klagemulighet.
- 5) Bort med ordet «adferdsvansker». Loven er utdatert på dette punktet. Man bruker ikke lenger begrepet «adferdsvansker». I dag er det konsensus om at det er mer interessant å finne årsaker, enn å se på barn som «problembarn». Barn er ikke vanskelige, barn har det vanskelig.
- 6) Barnevernet må underlegges et uavhengig tilsyns- eller kontrollorgan som har samme taushetsplikt som barnevernet. På den måten kan kommunene trygges og barn og familier vil kunne sikres i forhold til lovverket. Vi tror ikke at fylkesmannen er rett instans for denne oppgaven. Fylkesmannen sanksjonerer ikke mot ulovlige bekymringsmeldinger, fordi man mener at det foregår en «underrapportering» til barnevernet.
- 7) Det må åpnes for å gi barnevernet større frihet til å henlegge saker som handler om læringsmiljø, så lenge barnevernet bare undersøker forhold i hjemmet.

Vi i Foreldrenettverk mot mobbing mener at barnevernet skal prioritere saker som dreier seg om alvorlig omsorgssvikt, mishandling og misbruk av barn. Saker som handler om læringsmiljø, for eksempel mobbing, løses på skolen, og skal ikke meldes til barnevernet. Det er som oftest andre enn barnevernet som kan veilede barn og foreldre i mobbesaker, f.eks. psykologer med kompetanse på traumeskader, og PPT med kompetanse om læringsmiljø. Hvis foreldre ønsker veiledning fra barnevernet, kan de be om det, frivillig, uten å utsettes for tre måneders undersøkelser.

Det er altfor mange barn som blir mobbet på norske skoler i dag. Det er en stor utfordring, for skoler, kommuner, helsevesen og for oss alle. Men det er tøffest for alle de barna og familiene som ikke blir hørte. Barn som blir mobbet skal hjelpes der mobbingen foregår, og ikke utsettes for krenkende bekymringsmeldinger til barnevernet. Vi krever at dette stopper nå!

Med vennlig hilsen,

Foreldrenettverk Mot Mobbing (FMM).

V/leder Ann Kristin Liland

Mail: post@fmmnorge.com